

Иако во Изборниот законик е предвидено организаторот на изборната кампања да поднесе финансиски извештај во кој треба да бидат содржани податоците за вкупниот извор на средствата, изворите на финансирање и направените трошоци, политичките субјекти по изборите доставија нетранспарентни извештаи, не ги открија донаторите, ги злоупотребија дозволените средства за кампања, а има и такви кои воопшто не дадоа никакви податоци.

Сите најавија скромни кампањи, но очигледно нè излажаа, се тркаа кој повеќе пари да потроши. Според антикорупционерите, води коалицијата на ВМРО-ДПМНЕ, која за рекламирање на телевизиите, во весниците и за билбордите потрошила 4,5 милиони евра, а коалицијата "За Македонија заедно" на кампањата потрошила 3,5 милиони евра. Само за телевизиско рекламирање овие коалиции потрошиле повеќе отколку што им е дозволено за целата кампања (пресметките се без попусти).

МОЖЕ ЛИ БРОЈОТ НА ПАДНАТИТЕ ЛИВЧИЊА ДА СЕ СПОРЕДИ СО БРОЈОТ НА ПОТРОШЕНИТЕ ДЕНАРИ ЗА ИЗБОРНАТА КАМПАЊА

СКРОМНО ПРИЗ ЕВРА, А НЕСКРО

СПОРЕД АНТИКОРУПЦИОНЕРИТЕ, ВМРО-ДПМНЕ ПОТРОШИЛО НАЈМНОГУ ПАРИ ЗА КАМПАЊАТА

Пишува: Жаклина МИТЕВСКА

НКНОТИ СЕ ИСКЕШИРАА НА ПАРТИСКИТЕ КОНТА

ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАЈ за парламентарните избори 2006 година на коалицијата За Македонија заедно

ПРИХОДИ

- спонзорства и донаторство	52.603.000,00
- камата	605,00
Вкупно приходи	52.603.605,00

РАСХОДИ

- електронски и печатени медиуми	28.339.283,50
- печатарски услуги и маркетинг услуги	12.995.112,00
- организација на пропагандни настани низ Републиката и пропагандни материјали	8.604.441,00
- даноци и хуманитарна помош	338.503,50
- Други трошоци	1.986.910,50
- угостителски услуги	311.011,00
- провизии на банка	18.984,00
Вкупно расходи	52.594.245,50

Според извештајот кој коалицијата "За Македонија заедно" го доставила до ДИК, за електронските и за печатените медиуми биле потрошени вкупно 28 милиони денари или 455.000 евра, а според податоците на антикорупционерите, добиени врз сопствено истражување, оваа коалиција само за платен политички маркетинг во електронските медиуми исплатила 3,3 милиони евра, а за рекламирање во весниците дала уште 112.000 евра. Коалицијата на ВМРО-ДПМНЕ, според извештаите поднесени до ДИК, потрошила 61,9 милиони денари или околу 1.000.000 евра за реклами во медиумите, додека според Антикорупциската комисија, за рекламирање на телевизиите таа потрошила околу 4,2 милиони евра, плус 109.000 евра за реклами во весниците.

ПРИХОДИ И РАСХОДИ НА СДСМ ДОСТАВЕНИ ДО ДИК

НАВААТ ИЛЈАДНИЦИ МНО КРИЈАТ МИЛИОНИ

Дали и која партија колку финансиски средства злоупотребила во кампањата за време на парламентарните избори во 2006 година? Колку политичките субјекти биле транспарентни во објавувањето на податоците за нивните финансиери, односно донатори? Какви казни ќе бидат предвидени за оние кои сè уште ги немаат доставено овие податоци до надлежните органи? На овие и на ред други прашања ќе треба да одговори Државниот завод за ревизија. А оттаму, во те-

лефонски разговор ни потврдуваат дека работат на нивниот извештај, кој наскоро ќе биде готов, а дека во моментот не можат да дадат никакви податоци зашто таква е законската регулатива. Според најавите на политичките партии, тие до овој орган, имаат доставено финансиски извештај за нивната изборна кампања, а по еден примерок и до Државната изборна комисија и до Државната комисија за спречување на корупцијата. Но, очигледно е дека одредени извештаи, се разбира, на оние кои

ги доставиле, се разликуваат од извештаите на Антикорупциската комисија која, исто така, најави дека својот извештај ќе го достави и до државниот ревизор. На потег е овој орган, кој ќе треба да пресече чии податоци се најверодостојни или, пак, ќе излезе со свои.

Антикорупциската комисија во своите податоци, добиени врз основа на сопствено истражување, посочува дека утврдила оти најголемите политички субјекти двојно го пречекориле дозволения лимит за време на кампањата, кој изнесува 1.700.000 евра. Иако политичките субјекти не се согласуваат со овие бројки, тешко ќе оди откривањето на злоупотребите, ако се има предвид тоа дека некои медиуми им се наклонети на одредени политички партии, па врз основа на тоа се давани и некакви попусти за рекламирање за време на кампањата. Дополнителен проблем е тоа што електронските медиуми за време на кампањата заедно со ценовниците не ги објавиле и попустите кои важат за политичките партии. На тој начин бил овозможен еднаков пристап на сите политички субјекти, а доколку, како

Предлог на трошоци за парламентарните избори 2006 година

ОПИС	
1 Печатени и други изборни материјали	9.359.468,00
2 Маркетинг материјали (објави во медиуми, билборди и сл.)	61.978.891,00
3 Агенциски услуги	1.519.916,00
4 Предизборни настани	2.468.580,00
5 Хонорари за ангажирани личности од културно-забавен карактер	1.377.188,00
6 Останати трошоци	388.395,00
ВКУПНО	77.068.468,00

ПРЕДЛОГ НА ТРОШОЦИ НА КОАЛИЦИЈАТА НА ВМРО-ДПМНЕ, ДОСТАВЕНИ ДО ДИК

што велат од Антикоруписката комисија, некој медиум сакал да даде дополнителен попуст за одредена партија, разликата меѓу реалната цена и дадениот попуст требало да се смета за донација и тоа да се внесело во Изборниот законик. А кога сме кај Законикот, во него треба јасно да се прецизира што се подразбира под извор на финансирање, дали тоа се донации, членарини, материјални средства. Антикорупискерите утврдиле дека во два извештаја на политичките субјекти било наведено дека со парите од членарина се купувале телевизори, клима уреди и сл.

Сепак, Македонија е земја во која митот и корупцијата нè следат на секој чекор. Кај нас недостасуваат механизми на контрола во сите сфери, а кога станува збор за приливот и за одливот на финансиските средства, е тогаш ни нема рамен на Балканот и пошироко. Ние сме првенци во злоупотребата на парите. Но, наоѓаме и различни начини за да ги заташкаме малверзациите, и на крај оној кој е виновен останува на слобода, не плаќа никакви казни, а тој, пак, што ја открил малверзацијата попусто трошел време за некому нешто да му објаснува. Иако во Изборниот законик е предвидено организаторот на изборната кампања да поднесе финансиски извештај во кој треба да бидат содржани податоците за вкупниот извор на средствата, изворите на финансирање и направените трошоци, сепак по изборите политичките субјекти доставија не-транспарентни извештаи, не ги открија донаторите, ги злоупотребија дозволените средства за кампања, а некои и воопшто не дадоа било какви податоци.

ПРЕЧЕКОРУВАЊЕ

Според податоците на Антикоруписката комисија, коалицијата на власт потрошила околу 4,5 милиони евра за рекламирања преку телевизии, во весници и за билборди, а коалицијата на СДСМ околу 3,5 милиони евра. Комисијата констатира дека ВМРО-ДПМНЕ, ДУИ, НСДП и ВМРО-Народна ги навеле имињата на граѓаните и фирмите кои донариле пари за кампањата, а коалицијата "За Македонија заедно", ДПА, и покрај законската обврска, не дале податоци за изворите за финансирање на изборната кампања.

И покрај ваквите податоци на Антикоруписката комисија, најголемата опозициона партија СДСМ демантира. Борис Кондарко, портпарол на партијата, изјави: "Не сме го надминале законски дозволиениот максимум за кампањата. Претпоставуваме дека тоа е обид да се одвлече вниманието на јавноста од финансискиот скандал во 'Транспарентност Македонија', за кој Антикоруписката комисија или некои нејзини членови сакаат да постапуваат или да се изјаснат. Им доставивме на надлежните институции сè што се бара според законот".

ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАЈ

За вкупниот износ на средствата и направените трошоци на изборната кампања за парламентарните избори одржани на ден 05.07.2006 год.

Трошоците се состојат во следното :

Материјални трошоци	177.226,00 ден
Пропаганда и рекламен материјал	1.762.949,00 ден
Репрезентација	35.490,00 ден
Банкарски Услуги	1.200,00 ден
Други трошоци	130.250,00 ден
Вкупно	2.107.115,00 ден

ТРОШОЦИ НА ДПА ДОСТАВЕНИ ДО ДИК

Во согласност со членот §3 од Изборниот Законик, изборната кампања беше финансирана од физички и правни лица и тоа :

- физички лица :

1. Беким Џафери.....	300.000,00 ден.
2. Фејсал Јашари.....	300.000,00 ден.
3. Неџати Јакупи.....	200.000,00 ден.
4. Аднан Јашари.....	250.000,00 ден.
5. Селвије Салиу.....	100.000,00 ден.
6. Муса Мусаи.....	100.000,00 ден.
7. Иса Јашари.....	294.480,00 ден.
8. Мемет Шахини.....	300.000,00 ден.
9. Абдулмасер Шахини.....	300.000,00 ден.
10. Ајет Бејта.....	210.000,00 ден.
11. Буњамин Јашари.....	250.000,00 ден.
12. Веби Абази.....	304.500,00 ден.
13. Талат Џафери.....	245.000,00 ден.

Вкупно физички лица донариле..... 3.153.980,00 денари

- правни лица :

14. Хелга Компани Тетово.....	305.600,00 ден.
15. Шкумбин ДООЕЛ Тетово.....	919.500,00 ден.
16. Тајо Комерц Трап ДООЕЛ Тетово.....	600.000,00 ден.
17. Голец Транс ДООЕЛ Тетово.....	613.000,00 ден.
18. Шава Транс ДООЕЛ Тетово.....	615.000,00 ден.
19. Заштитно Друштво Картел ДООЕЛ Гостивар.....	400.000,00 ден.
20. Вибј-Експорт Тетово.....	613.000,00 ден.
21. Баг Коп Бку ДООЕЛ.....	614.500,00 ден.
22. Кавинпи ДООЕЛ Тетово.....	919.500,00 ден.

Вкупно правни лица донариле.....=5.600.100,00 денари

Од погоре наведениот може да се заклучи дека за финансирањето на изборната кампања на Коалицијата ДУИ-ПДП-ДЛБРМ биле донаирани средства во вкупен износ од =8.754.080,00 денари.

ДОНАЦИИ НА ДУИ, ИЗВЕШТАЈ ДО ДИК

Комисијата ги чека коалицијата "За Македонија заедно", но и другите партии во финансиските извештаи да ги допишат имињата на граѓаните и на фирмите кои донариле пари за време на кампањата за парламентарните избори, во спротивно им следуваат прекршочни пријави.

Ништо подобра не е ниту состојбата

Ништо подобра не е ниту состојбата

СОГЛЕДУВАЊА

1. трошоци за ППР во дневни весници и неделни списанија (12 дневни весници и 8 неделни списанија)

ПОЛИТИЧКИ ПАРТИИ	Печатени медиуми
Коалиција ЗА МАКЕДОНИЈА ЗАЕДНО	112,125.00
ВМРО-ДПМНЕ	109,412.00
НСДП	2,376.00
ДОМ	10,183.00
Коалиција ДУИ и ПДП	12,503.00
ДПА	255.00
ВМРО-НП	1,246.00
ПЕО	14,613.00

Вкупно: 262.713 евра

* цените за рекламирање во печатените медиуми се однесуваат на комерцијални огласи. Нема информација дали за време на изборна кампања печатените медиуми одобруваат попусти

СОГЛЕДУВАЊА

2. рекламирање преку билборди:

ПОЛИТИЧКИ ПАРТИИ	ФАКТУРИРАНИ ИЗНОСИ
Коалиција ЗА МАКЕДОНИЈА ЗАЕДНО	3,640,300.00
ВМРО-ДПМНЕ	1,233,333.00
НСДП	2,489,928.00
ДОМ	0.00
Коалиција ДУИ и ПДП	971,215.00
ДПА	0.00
ВМРО-НП	0.00
ПЕО	0.00
ВКУПНО	8,334,776.00

вкупната цена изразена во евра 135,524,00

* Податоци за рекламирање преку билборди достави само една агенција

СОГЛЕДУВАЊА

3. платено политичко рекламирање преку електронски медиуми

Политичка партија / коалиција	ЕУР	Денари
Коалиција За Македонија заедно	3.373.828	207.490.468,00
ВМРО-ДПМНЕ	4.250.185	261.386.387,00
НСДП	391.835	24.097.831,00
ДОМ	40.902	2.515.457,00
ДУИ-ПДП	47.484	2.920.285,00
ДПА	38.200	1.749.921,00
ВМРО-НП	378.707	23.290.479,00
ПЕО	656.963	34.283.250,00
Вкупно	9.088.104	557.688.396,00

* анализа врз основа на реално време на емитување на ППР по цени во кои не е пресметан евентуален попуст

во коалицијата на власт, предводена од ВМРО-ДПМНЕ. Во финансискиот извештај до Државната изборна комисија не биле покриени 980.000 евра, а иако ги посочила изворите на финансирање, ДИК од неа бара да го дополни извештајот, бидејќи не бил целосен.

Освен овие две партии, обврската не си ја исполниле и останатите шест партии и двајца независни кандидати, кои воопшто не доставиле финансиски извештаи, иако рокот истече пред повеќе од еден месец. За тоа дали ќе има прекршочни пријави за нив, како што вели Зоран Таневски, портпарол на ДИК, дополнително ќе се расправа. Другите 25 партии и коалиции доставиле извештаи, но не биле целосни.

Сепак, од СДСМ се правдаат и велат дека имињата на финансиерите ги доставиле до Државниот завод за ревизија, при што оцениле дека не било неопходно да ги пријават и во ДИК, но ако било потребно тоа дополнително ќе го направат. Од ВМРО-ДПМНЕ одбија јавно да ги коментираат податоците, дел изјавуваа дека станува збор за неточни податоци на антикорупционерите.

СПОРЕДБА

Според извештајот кој коалицијата "За Македонија заедно" го доставила до ДИК, за електронските и за печатените медиуми биле потрошени вкупно 28 милиони денари или 455.000 евра. Коалицијата на ВМРО-ДПМНЕ, според извештајот поднесен до ДИК, потрошила 61,9 милиони денари или околу 1.000.000 евра за реклами во медиумите. Поинакви се податоците на Антикорупциската. Според неа, врз основа на реалното време на емитување на платеното политичко рекламирање по цени во кои не е пресметан попуст, коалицијата "За Македонија заедно" за рекламирање на електронските медиуми потрошила 3.373.828 евра, што е два пати повеќе од законскиот лимит. ВМРО-ДПМНЕ за таа намена потрошила 4.250.185 евра. Другите партии потрошиле многу помалку од дозволената граница. За рекламирање во печатени медиуми, во 12 дневни весници и во 8 неделници, без пресметани попусти, коалицијата "За Македонија заедно" потрошила 112.125 евра, а ВМРО-ДПМНЕ 109.412 евра. ДПА - 255 евра, ВМРО-НП - 1.246 евра, НСДП - 2.376 евра. Комисијата добила податоци за рекламирања преку билборди само од една од двете агенции кои се занимаваат со таа дејност. Коалицијата "За Македонија заедно" за рекламирање на билборди потрошила 3.640.300 денари, НСДП - 2.489.928 денари, ВМРО-ДПМНЕ - 1.233.333 денари, а коалицијата ДУИ-ПДП - 971.215 денари. За другите партии нема податоци, но вкупниот износ во евра е 135.524 евра.

И покрај овие податоци во јавноста се шпекулира дека партиите имаат потрошено многу повеќе финансиски средства и од оние пријавените до ДИК и од бројките во извештајот на антикорупционерите, кој не е целосен. На виделина вистината треба да ја изнесе државниот ревизор. Колку ќе се почитуваат законските процедури и дали партиите кои не ги почитувале ќе бидат казнети? Иако Законот предвидува казната за партиите кои нема да поднесат финансиски извештај да изнесува од 200.000 до 300.000 денари, а толку треба да платат и партиите за кои ќе се утврди дека го надминале дозволения лимит од 1.700.000 евра, сепак нема човек кој не се сомнева дека правдата ќе биде задоволена.

ПОДАТОЦИТЕ НА АНТИКОРУПЦИСКАТА КОМИСИЈА